

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes 0'25 ptas.
Fora, trimestre 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no
se publiquen

ORIENTACIÓS VALENCIANES

Dedicat a la Joventut

Cap valencià que senta en son pit bategar fortament l'amor a sa Nacionalitat, ha de trobar paraules prou exactes qu' expresen, ab fidelitat, l'intensitat del carinyo, de l'admiració y de la coral benvolència envers aqueix prapat de jóvents que, sentintse nafrats en lo mes fondo de la ànima seu per los infortunis y congoixes del mes noble y malaurat dels pobles, se conjúren, s'apréten y apinyen ab fort vencills, preparantse gojosos al sacrifici, a fi de deslliurar a sa Eterna Mare, avants que lo criminal Centralisme apague la darrera espurna de vida, y ofegue, dins de son ànima inmortal, lo seu darrer y gloriós alé. Y aquesta admiració y gratitud dels bons valencians pera eixe esbart de patriotichs y corajosos jóvents es lo ressò de gratitud de tot un poble exilit que, després de 200 anys de gemechs y clams en son fosch cautiveri, veu per fi lluir la vivificadora llum de son deslliurament y de sa delerada llibertat. Cap poble en la península ibérica sobrepassá l'esclat de gloria y esplendor qu'alcançá lo poble valencià en lo sigle XV; es dir, avants de perdre sa autonomia, y avants que la forastera casa d'Austria començara a implantar lo centralisme opressor que lo fermaler Felip V. havia d'engrandir y consagrar. La seu constitució política, condensada en sons furs, garantie les llibertats que dignifiquen al ciutadà y ere tinguda en aquells llunyants temps per model de codichs lliures; axí veyem surgir del sí d'aquella societat democrática figures cíviques de tant grand relleu

com la del conceller Francés de Vinatea y ciutadans d'ànima tant ben templada com la del agermanat Vicent Peris. En aquella gloriosa època foral tingué lloch lo Concell de Casp pera decidir pacíficamente lo dret de successió a la corona de la Confederació Aragonesa, y fon dit concell un aconteiximent polítich de tanta importància y trascendència que, no obstant haver ne transcurrit mes de cinquè centuries, encara podríe servir d'exemple y model a les nacions mes avançades del Mond. Allí se revela Sant Vicent Ferrer no sols com orador, mes encara també com a eminent estadista, ya que hi fon acceptada la solució per ell proposada. La importància que gojava sa marina y son comerç quede demostrada per ses institucions marítimes y mercantils regulades y engloses en son llibre del Consulat que copiaren les mes lliures y avançades nacions. Sa agricultura sostinguda per son célebre y autònom tribunal de les aigües y per lo grand número d'azuts y cequies qu' apresonaven y sagnaven l'aigua de sos rius pera fecondar les terres, tenia la prosperitat que mes tard havia d'eixamplar ab l'instalació de nous artefactes hidràulichs, y ab l'extensió de novells mercats d'exportació.

Les nobles y belles arts hi tingueren tant d'extraordinari conreu y desenroll, que mereixqué sa metrópoli lo dictat honrós d'Athènes del Mediterrani. La pintura valenciana que mes tard havia de constituir gloriósima escola, estava representada ademés dels Montoliu del Maestrat y altres per lo grand pintor Jacomart, lo mes insigne en aquells temps dins de les diferentes nacionatitats espanyoles; sa delicada orfe-

vreria omplí de notables obres los temples de tota la Nació. Ací fon imprés lo primer llibre d'Espanya, havent ho sigut pera eterna gloria nostra en llengua valenciana. Aquesta mateixa llengua que, sobre los solaments de la indígena, fon creada ab los rudiments neollatins que hi aportàren los provençals, catalans y aragonesos, y que aplegà a tal extrem de prosperitat que, no sols ha mereixut los majors elogis de grans escriptors foraster com Cervantes, Reclus y Victor Hugo, sino que també en valencià foren impreses obres en Castella, Italia, França y altres nacions. Sa literatura creada per sos grans escriptors, al calor dels clàssics llatins grechs e italians fon inmortalizada per Joanot Martorell, Ausias March, Jaume Roig, Roig de Corella, Fenollar, Isabel de Villena, Vilaragut y cent d'altres.

¿Qué remànd al poble valencià d'aquell esclat d'insuperables glories?

¿Ahon està lo poble viril y mascle dels Vinatea y dels Peris? ¿Aquell poble tant amant de la seu personalitat y del qual dien sos antichs reis qu'era un poble lliure (franch) y no subjugat com lo poble de Castella? L'estigma que sobre lo nostre front y sobre la nissaga nostra empeltá lo Comte Duch d'Olivars al dir als nostres representants ab motiu de les Corts de Monsó: «es que tenemos a los valencianos por más muelles» y Felip V (lo Simón de Montfort dels valencians) després de robarmos los furs: «valencianos y otras gentes de mal vivir»; aquest estigma perdure sobre nosaltros com una maledicció; perque quand l'ocasió s'ha presentat, es dir, quand dins de les lleis de la Nació Espanyola podíem haver trevallat sense

obstacle pera la despertá de la adormida ànima valenciana; no ho han fet; havem oblidat la nostra història, havem renegat també de la nostra cultura, y fins de la nostra enèrgica y dolça llengua, baratantes per llenya y costums forasters qu' han falsificat lo nostre caracter saturant-lo de flamenquisme, y han adormit, si no han mort, la nostra ànima nacional.

Es cert que hi ha hagut en tots temps alguns valencians benemerits qu' han tractat de desperter a llur patria d' aquesta deshonrosa sopor; pero aquest esforços han constituit espurnes perdudes que no han tingut prou intesitat o no han trovat ambient pera pegar foc a l' ànima gelada del poble. Carlos Ros, lo pare Galiana, Collado, Manuel Sanelo, Just Pastor Fuster y alguns altres colpejaren son esmortit cor, pochs anys després del malavirat decent de Felip V.

GAETA HUGUET.

(Continuarà)

Extracte del discurs de En Francesch Martínez y Martínez, advocat en l' "Academia Valencianista".

«No devem tolerar que Covadonga siga l' únic bresòl del Christianisme en Espanya, segons la majoria dels autors; hi ha que repetir fòrt, porque molts estan sorts, que al mateix temps que l' got Pelayo alçava son penó en Asturies, en Navarra y en els Pirineus orientals; no's deixaven els cristians domenyar per la mijia lluna, y la corona Pirinayca es desenvolla paralelament a la Monarquia Astur. Cada ú tinga les seues glòries, y sense regatejarles als de més, proclamem les nostres, es deu fer de nosatros el fer vorer als que despectivament, al nomenar la confederació Aragonesa, diuen *la Coronilla de Aragón*, que Jaume primer, cuant ya no li quedava, segons els antichs tratats, res que conquerir en la Península, va regalar un Reyne a Castella, el de Murcia, que Alfons, apellat el Savi, no poqué retindrer ni reconquerir; y ya que a

este hem nomenat, no podem per manco que dir, que hagué temps en que la conducta ab el seu sòbre el Conqueridor fon molt fel-lona, i Justicia històrica! La Corona d' Aragó formada per el Reyne d' este nom, Catalunya, Valencia, y les Illes, que segons hermosa espresió de Verdaguer, *les cridá a sos braços la terra per filles y'l mar se les vòl*, no tenint res que fer en Ibèria y no cabent en els territoris dits, passá la mar y s' apoderá de Sicilia, Nàpols, Cerdanya, y de tal manera senyorejá el mediterrani, que Roger de Lauria, el admirable almirant de Aragó, li escrivia a Pere I Gran y dia, que 'ls peixos, pera poder nadar per la mar, tenien que portar les barres de sanch en lo llom.

Pero encara era xicotet este teatre pera la glòria d' aquella Corona, y aragonesos, catalans y valencians, arribaren al Impèri Grèch y el senyorejaren; admirable empresa a la que no se li igualá ninguna de les cantes per la trompa épica, y que ab llurs detalls, verament maravillosos, tan pòch coneguda es; per cèrt que Roger de Flòr, son capdill, cremá tots els navilis que havien carrejat les gents a aquelles terres. Mentre tant, la mijia lluna de plata sobre camp vermell seguia flamejant en les almenes de l' Alhambra: es necessita que a Castella s' unixca Aragó, pera que Ferrant, al front de aragonesos y castellans, la conquiste, la torne cristiana, pròp de dos sigles després d' haver segut sojusgats els alarbs en els territoris de la conquesta Aragonesa.

Precisa destruir llegèndes y que tot el mon sapia que Issabel s' assentá en el trono de Castella, perque Ferrant ab els seus súbdits li l' va guanyar, desbaratant als partidaris de Na Joana, tal volta mal motejada la Beltraneja; aixina com també, que la Reina Catòlica, si be era una excellent senyora, res tenia dels extraordinaris talents ab que alguns autors la pinten; el verdader genit polítich d' aquella còrt, y encara de les distinques d' Europa en aquell moment històrich, era el del Rey Aragonés, que cavalleresch, va fer posar el célebre mot de *Tanto monta, monta tanto*, y adoptá per em-

presa el féix de flejes, a lo que no correspongué la catòlica senyora y els seus cortesans, que sempre miraveu de cèrta manera als que ells tenien com a extranjers, als súbdits del seu marit. Comparem, al ferse la unió, lo que representava cada Corona, y es vorá qui es el que pòt parlar més fòrt.

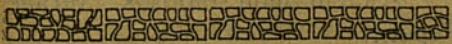
La falsetat més gran que les històries nos contem y els poetes ab tot gènero de metro celebren, fins Verdaguer en son inspirat y hermos poema l' *Atlàntida* li dedica en cant, y cregau qu' ens dòl tindrer que dir qu' es inexacta tan patriòtica y poètica llegenda, pero hi ha que tornar per els furs de la veritat y recabar pera nosatros lo que de glòria nos tòque; la venda de les jòies de la Catòlica Issabel pera comprar les carabèles que varen descobrir Amèrica, no es veritat; es una faula inventada per Ferrant Colon, fill del descubridor del nou mon. La Reina no podia fer la venda de les seues alaixas, perque les tenia donades en penyora a Barcelona y a Valencia, per els diners que els Jurats d' estes ciutats li varen deixar pera els gastos de la conquesta de Granada, y per cèrt, que pera la entrada triunfal en ésta, va demanar la Reina al Consell de nostra ciutat li deixaren la corona, que després del acte solemn de retornaria al depòsit. Galant y rumbosa Valencia la enviá a la Soberana, fentli gracia de la cantitat de que responia, en albricies del trascendental y gloriós fet de arrancar de mans dels sarrains l' últim baluart que'n la Península aquells tenien.

Quànt Colon ya havia deixat el campament de Santa Fe, desilusionat y cansat, després de set anys de inútils gestions entre els cortesans de la Reina castellana, Ferrant l' enviá a buscar, y, clar que sí, ab intervenció de Issabel es fan les capitulacions ab l' atrevit marinier, les que per cèrt firmá l' aragonés Joan Coloma, secretari del Rey, y no Gaspar Gricio, que ho era de la Reina. El cavaller aragonés, micer Luis Santangel, escrivá de racions del Rey y son conseller, proporcioná de son peculi lo necessari pera la expedició, segons consta en documents custo-

dists en l' archiu de Simanques, que pròven plenament lo que abans hem dit: que la venda de les jòyes era una faula, y que als del Realme Aragonés els correspon la glòria del descobriment d' Amèrica.

Atre assunt històrich reclama nòstre estudi y es la lluita, o millor guerra, entre l' argiduch de Austria, Carles III de Valencia, ahon reiná després d' haver jurat els furs, y del incendiari Felip V de Castella, IV de Valencia, que nos els arrebatá, y les conseqüències en nòstre Reyne. La tasca no es molt llaugera, pues els historiadors, uns per ser partidaris del francés y atres per la pòr a son implacable rencor, han callat molts fets y mentit en àtres; aixina que pera depurar la veritat, hi ha que acudir als archius en busca de documents y als dietaris de notícies.

Precisa donar a coneixer el comportament fel-lò del Rey y llurs seuaços enemichs d' este Realme, contra l' que ferament es va ensanyar, com si els valencians per cònter de súbdits foren gent abyècta y miserable; que tot hòme sapia els rencors y cruidats del vengatiu monarca, el plantejador del sistema absolutiste, exòtic en Espanya y especialment en estos Reynes. A ell deu Valencia l' haver deixat de ser la primera ciutat, no sòls de Espanya, si que de Europa, com digué Cervantes, segons avans férem esment. Ningun fill d' esta terra podrà deixar de malair el seu nom.»

Lluis Catalán "El Morito"

Ya la censura per fi
Mos deixa en tranquilitat
Ja podem escriure hui
Ab tota imparcialitat.

Celebrem la novetat
Apurant un got de vi
D' el qu' es tan acreditat
En l' extranger y assí.

Que ven Lluis Catalán
Eixe ví de rechupet-te
Y que a tots agrada tan
Que li han posat **Champagnette**.

Mes com no tenim un clau
Que ya es tindre mala estrella
Rauda com una centella
Avíemos si li plau
Lo regal d' una botella.

A 1'40 botella. ¿Y a nosaltres
cuánt...?

VEROS DE PATRIA

- VERI -

*El meu odi mes gran pera vosaltres,
amics, amics companys.*

*Els inactius en les idees nobles,
els apocats pera les causes grans,
els paralitics de la nova vida,
els pobres d' esperit i voluntat,
els que penseu en la futura patria
i no teniu valor pera cridar:
moltmés que 'ls enemics intransigents
me inspireu odi sant.*

*Els uns esceptics vells o paorosos,
indiferens els altres o covarts,
ni coratge teniu, ni amors, ni odis,
ni sabeu rebel-larse, ni trionfar.
Als vostres actes manca valentia,
a la vostra paraula claretat;
vostra vida es l' amiga inseparable
de la esterilitat,
perque febles indignes, vos espanta
la lluita pels difícils ideals.*

*La indignació, la santa indignació,
me fá que escriga versos tot odiant;
molt mes que 'ls enemics intransigents
me inspireu odi sant.*

*Desperta ferro i Joventut, exaltat!
Per sobre dels caiguts fes via-avant!
Soterra 'ls impotents, els inactius,
als que lligarte volen peus i mans
perque febles indignes, els espanta
la lluita pels difícils ideals.*

*El meu odi mes gran pera vosaltres,
oh amics, amics companys!*

MIQUEL DURÁN TORTAJADA

Son presos d' una cobulsió nerviosa.

Escoltem el colóqui.

—Tereseta: còntameu tot; disme la veritat de lo sosuit... ¿Per qué has permés anàra 'l teu costat eixe sinyoret...? ¿Cóm ha segút el arrimar-se...? ¡Pronte, còntameu pronte! ¡Calma esta flamerá que me creme 'l pit! ¡Aplaca 'n tes paraules l' huracà qu' es mou dintre de mí! ¡Mira qu' el cap m' estalla! ¡¡Conféssat!!

—Qu' exagerat eres... Puix ché, rés... Si jo no li he fet cás...

—¡Tereseta; que me ho han contat tot...! que ha anàt en tú al masét, que haveu passat la vesprada junts, que t' ha ofert una flor y tú l' has presa; que ha vengut al teu costat d' hasta casa. ¡Y per si tot assó no es prou, vos aveu entretengut jarrant un grant rato en la porta...

—No falte may alguna engixadora, quina missió es solsment armaciçanya.

—¿Trobades mal que me ho hagen dit?

—¿Puix clar que ho trôve mal? Com que l' objécte de la gismorriña, es tan sols per fermos renyir... Hi ha tanta envetjossa...

Y a més: ¿Qué de particular hi ha en qu' eixe gich s' haje arrimat al meu costat, per una casualitat, sent que me ho ha demanat en tota la correcció propia d' un cavaller? Ademés: Carmen y Rosarito que venien en mí, el coneixen algo...

—¿Qué volies, qu' el havera aviát? No tinch tan mala criança...

—¿Y la flor que t' ha ofert...? ¿Y el rato qu' haveu estat de conversa 'n la porta...? ¡Son massa coincidencies!

—¿Saps lo que te dich? Que ya te fâs massa pesat y a mí els cels me fastidien... Y supost que dones fé als embolichs y romanços de quatre embolicadores fisgones, n' es menester que jo te dóne ninguna explicació...

—¡Tereseta! No; ¡Tú no eres Tereseta... la meua Tereseta... la que tant pareixia volerme!

—¿Qué loco eres; sempre igual d' extravagant... Men entre, que la meua mare está algo indispôsta y vaig a vore si desitja alguna cosa... D' hasta demà, o d' hasta un altre rato...

—¡¡Tereseta!!

Caia lenta, maiestàticament, una plutja fina... molt fina, que gelava els hossos...

III

La nit es frêda; les ombres semblen espèctres...

Un home confundintse'n la foscor, està plantat en l' acera, enclavant sons ulls escrutadors en una pôrta que permaneix taecá; tancantse va també sa esperança...

Sembla la estàtua de sal.

Si sa mirada, travessant, la fusta s' allargara, escudriñaría una parella, qu' en la pôrta falsa, mantenent un colóqui...

S' ha ubert un badall de la pôrta.

L' home, com espentât per ma diabòlica, se trôva momentàneament en l' altra banda. Es qu' el guia lo timó de la impaciència.

Una veu de chiquet casi imperceptible, anuncia que Tereseta es trova indispôsta.

Després de creuar algunes paraules, l' home que hi ha haurem reconegut, s' allunta desesperançat. No camina assóles; la tristor y la contrarietat son en ell.

Visions fantasmagòriques y figures burlesques, quimèrica-ment ca valguen en son cervell. Semetja un sonàmbul.

Al girar lo cantó, es deslliga un formidable ventitjol...

Sa estridència y el esbatollament de les persianes, semblen blasfemias...

Es tot pres d' una gelor d' espèctre...

Per lo cantó que dóna a la pôrta falsa de Tereseta, gira precipitadament un home emboçat en una capa, tropessant en lo novio de Tereseta. Este, reconeix en l' home de la capa, al advenedîc sinyoret.

Una visió irònica, crêue son pensament, afondantse 'n lo llóbrec pou del ódi, produint una flamerà que li socàrra les entranyes...

En l' ambient, se respiren farûms de tragèdia...

Dos paraules séques, dos cossos que udolen per térra, un puny que s' alça encrispât com una maldició, cercant algo que resplandiç com una lluérna, y cau mut, precis, com una centella...

Un cós, ha quedat estés, cercat d' un bassal de sanch. L' altre, en los cabells ericats y les mants sanguinolèntes, espantat, com un loco, corre... corre... d' hasta pédres en un vallàs, en que la corrent remoretja lo misteri d' una eterna queixa y seguix imposible son etern udol...

Tereseta entre-tant, dorm dolçament, somniant grandeses...

FRANCESCH ALLOZA.

7-8-16.

COMENTARIS

Roger Casement ha mòrt a mans de la justicia anglesa. El defensor de la llibertat de sa patria, tant de temps baix les garres d' Anglaterra, buscà el moment oportú per rebelarse contra son poderós enemic. Seguint la única política possible buscà l' aliança en països contraris a la Gran Bretanya.... Fracasà en la mampresa. Ab gran energia, se portà; ya en les mans del bogí, son darrer pensament fon pera la patria volguda per la que donava la vida. Roger Casement morí a mans de la justicia anglesa. La multitut al enterarse s' alegrá de la mort d' un semejant exclatant en fôrts aplaudiments. Roger Casement s'abé morir per son ideal. La oració fúnebre del populojo anglés tindria eco macabre en el còr d' una mare. Nosaltres modestament, saludem la memòria del home que sabé, en el perill, donar la vida per la llibertat de sa patria y nostres llabis tremolosos per la emoció que produix el gest hermos, diuen una oració.

El Gerent de «La Arrendataria Castellonense» En Joseph Gasset Ozcariz, mos participa en atent

B. L. B., el haverse trasladat les oficines d' esta Societat y Recaudació voluntaria, al carrer San Vicent número 97.

Mercés per la deferencia que ha tengut.

Nostre estimat colèga «La Provincia Nueva» inserta una serie d' articles entitulats «La bancarrota de los municipios» firmats per el pseudònim N, que denoten documentat y conciençút estudi.

Complagúts seguim atents el curs d' aquesta llavor tan regionalista, de la qu' en parlarem al darrer.

Homens d' aquests, son els que nostra aufegada patria desitja y necessita, que presentant nua la malaltia que patix, prediquen el remey.

No cap dupte que, qui aixina pensa, aniu en son cor nobles sentiments de deslliurancía.

PRECHS Y PEDRAES

Castelló de cap al descrédit

Nostre poble a fósques

Es verament bojornós lo qu' en nostre poble occurix respecte a la municipaliciació de la llum.

Nostre Ajuntament a causa del fracàs sufrit per la inexperiència y manca de coneiximent qu' en la matèria tenien, els que guiats—sens ducte—per un bon fi, vullgueren municipalicar el servici de la llum, se veu envoltat en el mes tremendo descrèdit y del que no es molt fàcil eixir en bé.

De polacà cacíquil tracta un estimat confrare l' actitud en que s' ha posat l' Ajuntament, suspenent lo que donaen per dir *servicio extraordinario* y que al cap y al fi no 's mes que una part de lo que a Cas-

telló per sa importància li requerix y qui huí, degut a nòstre celós Ajuntament, nòstres carrers están poch menys allumenats qu' en Villabrutanda de Abajo en nit s' ens lluna.

¿Que a què obedix assó? Puix a que no hi ha en ningùn carrer el noranta per cent dels vehins abonats a la Central Elèctrica Municipal, sens dupte per que no les tenen totes en la ditjosa fabriqueta.

El móvil qu' els ha guiat a nostres flamants concejals a posar en pràctica esta barrabasá digna del mes gran cacich, ben pronte a la vista salta y no 's menester comentarlo. Ell per soles se comente.

¿Y sou vosaltres es que tan sauyudament vareu combatre a d' aquell *edil*, el únic que s' atreví a dir, mes o menys prenyades de oratoria, les veritats? Y sou vosaltres els que sens respècte ningùn se li emburlave sarcàsticament en sa mateixa cara al combatre eixe foso per el que tants mils de pesetes desapareixen? Hora es ya que doneu conter al poble que vos doná sa confiança de lo que haveu fet en el milló de pesetes del emprestit, pero pronte, avans que desperte de son somni catalèptic y vos els demane ell enfurit. Pero vinguen pronte, sens temor, puix tots sabem qu' es un fet el fracàs tremendo del pou del Estepar y la irreparable equivocació de lo que mes que Central Municipal, es *Asilo Municipal*.

Com a comerciants, com a particulars, com a periodistes, com a ciutadans, vos demanem, vos exigim conters de vostra administració dels interessos de nostre poble.

Senyor Governador:

Lo dumenge passat, fon mes que milacre que no occurria una desgracia per culpa de la desaprensióva empresa del tranyà.

Donat al excessiu número qu' expidixen de billets, un jóve tingué que fer el viatje al Grau en un d'

els tòpex d' els vagons, en tan mala fortuna que una de les purnes que exparcix la màquina per ser esta governà en nyenya, anà a parar als ulls del referit jove, y a no ser per que les personnes que anaven en la plataforma tingueren la sòrt de sostindre-lo a bon segur que havera segut arrollat.

Es mes: son varies les senyoretes que degut a lo mateix s' han vist en la precisió de retirar trajes per havérselos cremat.

¿Fins cuant alegarà la pasencia de V. E. y farà cumplir ses obligacions a la desahogà empresa?

L' asunt de l' aigua segueix lo mateix.

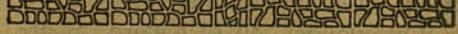
El governador cridà a son despaig a una comissió del Fomento Agrícola, els digué que no estava disposat a tolerar mes l' abús, li prometeren que vendrà aigua.

Com així sosoi aquell dia, y després, *si te he visto no me acuerdo*.

Pero sinyor, ¿cuant nostre poble eixirà de l' apatia, de la noblea y la abnegació qu' el consumix?

Cuan alçará sa veu com una sola y clamará justicia contra els tirans que 'l opremixen?

||Cuant...!!

ADMINISTRACIÓ

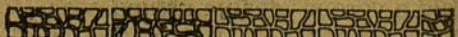
CORRÉU

V. LI. B., Les Palmes.—Rebut lletra y giro postal per suscripció un any.

V. T. M., Artana.—Rebuda lletra. Tot conforme. Mercés.

V. Blanquer, Valencia.—Vaig rebre lletra, que contestaré. Mercés per els pensaments que m' envia.

E. E. M., Vaiencia.—Li vaig remetre nota de la liquidació. Fins lo dia 15 del present mes espere diga algo.

Castellón: Imp. Barberá.

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICHE VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum elèctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils.—EXIDES: De Castelló, Diumenge 11
matí.—De Barcelona, Dimarts vesprá. La càrrega s'admet en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

Llibrería Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH S. SOLER

Nou y modern establiment. Material de debuix y escriptori. Llibres de texto pera escoles y demés objectes ab la major economia posible.

5, Colón, 5

Droguería

LA ARAGONESA

= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del pais y extranjer. Drogues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y maquinaries.

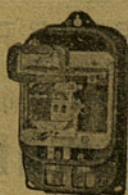
Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampistería

DE

PERE FECED

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors elèctrichs

Làmpares de Filament metàllich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

Eduard Viciana

Confecció de manteletes d'estiu de tots els preus. Gran surtit en adorns pera les mateixes, en túl y pasamaneria.

Esta casa adapta sons patrons al estil de cada poble.

Preus especials pera la reventa.

Caballers y Colón.

VACANT

Panyería y Sastrería

DE

Antoni Soliva

Altes novetats en géneros pera caballeressibits pera la present temporá.

Confecció esmerada y preus econòmichs

Colón, 11.—Castelló

Diu BUSUTIL

que tots els elegants compren en sa casa. ¿Sabéu per què? porque **BUSUTIL** es el que ven mes barato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus compradors estiguin contents encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confitería y Pastisseria

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruita.

González Chermá, 56

LA PRIMITIVA

Droguería y Comestibles

Gran surtit en Drogues, Perfumería, Broches y Pintures metàl·iques pera fondos de barcos, de la acreditada marca OVELING

Complet surtit en tot lo ram de Ultramarins.

Cafés tostats diariament.

Vicent Calatayud

Canalejas, 11 --GRAU DE CASTELLÓ

ONDÍDIV BIDUBA

VACANT

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrus, per cròniques que siguin.

Venta en Farmaceries y centres de especials. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

BAR INGLES

Establimen reformat a la moderna. Servici esmerat. Sopars pera eixides de teatre y cine.

Cerveces y eixarops del país y estrangers.

Domingo Montesinos
González Chermá, 42

Casa de SÁNCHO GERMAÑS
(SUCESORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los gèneros concernents al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present època.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Sabateria

DE

JAUME GONZALEZ

Calçats de última novetat. Especialitat en el calçat a la mida.

Inmens surtit en calçats de lujo.

20. Ensenyanza 20

"LAS CUATRO ESQUINAS"

Droguería de

JOSEPH ROYO

Perfumería, Drogues, Articles fotografichs.

Automóvils Castellonesos d'Alquiler || Garage: Lluis Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automóvils de propietat. Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluis Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—**CASTELLÓ**

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Cerveces del país y estrangers. Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra
G. Chermá, 84 — Castelló

Transports de totes classes

Màquines, calderes, y ferros per tonellaes. Conductora especial y embalaor de mobles.

D. VIDAL Y FIGGS

Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines
"Pfaff,"

DE

Antoni Mercé
COLÓN, 64

CASTELLO

BASAR DE FERRETERÍA Y QUINCALLA

Especialitat en objectes pera regals y de peixca. Lo millor surtit en palmitos pera la pressent època.

Emili Martí.—Colón, 27

